

S 634

THESES
Περὶ τῆς ^{καὶ} ἐπιδημίας.

QV A S

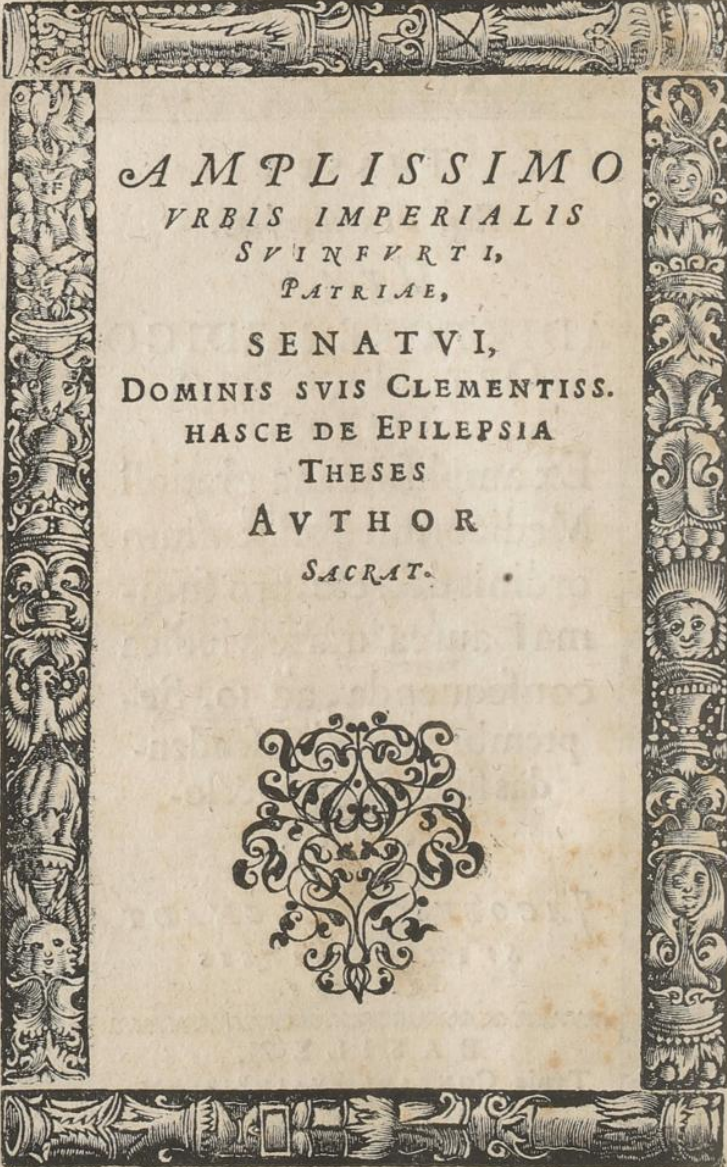
ADIVTORE MEDICO
OPT. MAX. DEO
TRIVNO,

Ex amplissimi ac gratiosi
Medicorum Basiliensium
ordinis decreto, pro sum-
ma Laurea in arte Medica
consequenda, ad 10. Se-
ptembr. publicè defenden-
das suscipiet, hora & lo-
co solitis,

JACOBVS VOLLGNADT
SVINFVRTENSIS
FRANCVS.

.....
BASILEÆ,
Typis CONRADI VVALDKIRCHII.
CLO IO XCIII.

AMPLISSIMO
VRBIS IMPERIALIS
SVINFVRTI,
PATRIAE,
SENATVI,
DOMINIS SVIS CLEMENTISS.
HASCE DE EPILEPSIA
THESES
AVTHOR
SACRAT.

DE EPILEPSIA.

THESIS I.

NTER innumera ea quæ Homini, Dei opificis creaturæ nobilissimæ quotidie accidere solent, horrendum admodum malum est illud, quod ἐπιληψία ὑπὸ τῆς ἐπιλαμβαίνεσθαι, Græcis: Latinis morbus caducus, Comitialis, Lunaticus, sacer & Herculeus, vt & puerorum mater quandoque vocari consuevit, habita nimirum ratione vel symptomatum, vel loci vel causæ efficientis, vel eorum qui frequentius eo corripi solent.

I I.

Est autem Epilepsia conuulsio totius corporis, non quidem perpetua, verùm per interualla cum sensus ac functionum principum lesione subitò corpus prehensens.

I I I.

In genere animalium actionũ partim lesarum & abortitarum principum puta & sensitiuarũ: partim deprauatarum, motricum scilicet, symptoma statuitur.

I V.

Malum istud plurimos quamuis affectus sibi cognatos habeat, velut sunt, Apoplexia, vertigo, incubus, vteri præfocatio, &c. ab inuicem tamen proprijs signis facillè discernuntur.

A 2 Ad

V.

Ad causam verò Epilepsie quod attinet, tot ea intricata est difficultatibus, tamq̃ varia à doctissimis viris statuitur, vt nullus ferè affectus inueniri possit, in cuius inuestiganda caussa tantoperè tùm veteres, tùm recentiores discrepent Medici.

VI.

Nos tamen in nullius verba iurare decreuimus: statuentes, oriri Epilepsiam à caussa morbifica, vel cerebri ventriculos obstruente: vel eius substantiam aut membranas qualitate maligna afficiente: vnde Cerebrum ad excutiendum id quod noxium est, magno cum impetu insurgit, nervos ac musculos omniũ totius corporis partium in auxilium quasi prouocat & contrahit: hinc tam nobile corpus tam diuis conuulsionibus variè concutitur.

VII.

Sunt porrò caussæ tanti mali duplices: Externæ vel Internæ.

IIX.

Externæ seu *περὶ ἄλλοτρίων* sunt omnes, res non naturales, Medicis sic dictæ, non conuenienter vsurpatæ, veluti sunt: aër fœda qualitate aut intemperie corruptus, cibi & potus in Substantia, Quãtitate, Qualitate, Tempore, & vtendi modo vsus perniciosus. Somnus nimius & diurnus: vigiliæ modum excedentes. Labor omnis & agitatio corporis superflua, præsertim in plethoricis & Cacochymicis, Quies & ociosa vita, Excretiones alui, Mensium, Hemorrhoidũ, &c. suppressæ. Ira, Timor, & quæ alia sunt animi pathemata. Nec

IX.

Nec incommodè hùc referri possunt ea, quæ ab occul-
ta proprietate Epilepsiam inducere creduntur, & sæpius
obseruantur, cuiusmodi sunt: Odor Cornu Caprini incensi,
lapid. Gagatis, Sulphuris, Myrrha, Apy, &c.

X.

Sed nec modo vllò prætermitti debent, quæ verè ex-
ternæ sunt & euidentes: Casus, percussio, ictus, &c. in
Caput, vel aliud membrum neruosum, morsus item ani-
malium venenatorum, applicatio item rerum venenosa-
rum, quæ omnes, cum præmissis, externæ causse corpus
vel præparare & disponere, vel materiam subministrare
atque causas ipsas generare, vel causas commouere ma-
nifesta vel occulta proprietate & paroxysmos Epilepti-
cos excitare possunt.

XI.

Internæ causse, aliæ sunt Antecedentes seu remotæ, &
aliæ Coniunctæ seu proximæ.

XII.

Remotæ seu τὰ πρῶτα, ex quibus proximæ huius
morbi causse procedunt, sunt: ¹ Cerebri vel totius Cor-
poris mala temperatura: ² Facultatuum Concoctricis at-
que expultricis imbecillitas: ³ Meatum, per quos Cere-
brum sua recrementa expurgare naturaliter debet, angus-
tia & adstrictio. Quæ omnes, tum excrementa multa
progenerant, tum progenerata non expellunt, siue eadem
dispositiones prauæ à primordio contractæ sint, siue post
ex mordinata vita superueniant.

XIII.

Συμεκτικαὶ Coniunctæ seu proximæ à nobis statuuntur:
 1. Humores, qui tum ventriculos Cerebri, tum Nervos ipsos aliquo modo vel obstruunt: velut pituitosi, Melancholici, quib. vti plurimū flatus admixti sunt & vapores.
 2. vel rodunt & vellicant, vti humores biliosos quamuis rarò; & pituitam acidam, salsam, vel qualitate alia noxiam, admittimus. 3. Flatus & vapores acres & venenatos à Lumbricis, semine corrupto, Mensibus suppressis, &c. quæ omnia naturā partium principalium ad noxiorum expulsionem stimulant.

XIV.

Ab Humoribus tamen facta obstructio in Epilepsia tanta non est, ut quæ Cerebri ventriculos occupare penitus & obstruere possit: potius etenim Apoplexia, quàm Epilepsia tunc exsurgeret.

XV.

Ex causis prius enumeratis videre licet, tres Epilepsie differentias constitui, quarum 1. Cerebro primò & per se affecto, materia scilicet in ipso capite existente oritur, atq; ἐπιληψία isthæc propriè dicitur. 2. Per ventriculi & proximarum partium consensum provenit, 3. Ab alijs siue internis siue externis corporis partibus, nimirum Vteto ob impregnationē, quod Experientia sæpius testata est; suppressionem Mensium; corruptionem seminis, secundinarum retentionem, &c. Sic à vermibus ex intestinis, sic à virulenta aliqua aura ex pedibus, manibus, & alijs ad Cerebrū prorepente, trahit originē, quam ultimā ἐπιληψίαν appellant.

Præ-

XVI.

Præter has aliæ quoq; sunt Epilepsie differētiæ, quòd
 alia sit congenita, alia ob vitæ errata contingens, alia pe-
 riodica, alia periodos certas non seruet, aut semel depulsa
 non redeat, &c.

XVII.

Ceterùm signa quoq; hûc adducēda sunt, ¹ quæ acces-
 sionem Epilepticam futurã indicant, ² præsentẽ verè de-
 monstrant, ³ ac tandem quid spei, commodi vel incõmodi
 sperandũ sit, prognosticando indicare possunt, quod sanè
 plurimum ad curationẽ rectè instituendã momenti habet.

XIX.

Futuram verò Epilepsiam corporis animiq; inconstan-
 tia cum motu minimè volutario, tristitia, obliuio, somnio-
 rum variæ ac turbulentiæ imagines, Capitis dolor & gra-
 uitas, vertigines, mentis ac sensuum veluti stupor, tremor,
 spirandi difficultas, linguæ & loquela hæsitantia, faciei
 color pallore fœdatus, urinae cruditas, &c. indicant.

XIX.

Præsentem iam subitus cum partium corporis varia ac
 stupenda concussione, sensuum ac mentis amissione, in ter-
 ram prolapsus ostendit: spuma ex ore profluit, vesicæ ac
 alui recrementa, nec non in quibusdam semen inuolunta-
 riè prorsus extruduntur, &c.

XX.

Ne tamen in Curatione rectè instituenda ullus com-
 mittatur error, probè distinguenda sunt signa Epilepsie,
 quam per *ιδιοπάθειαν*, ab eius quã per *συμπάθειαν* fieri au-
 tẽ diximus.

X X I.

Cerebrum itaq; primario affectum esse, signa quæ su-
turam indicare Epilepsiam Thesi XVIII. diximus, sal-
tem vehemens addatur cõulsio subito & absq; ulla ascen-
dentium vaporũ, aut partium inferiorum affectionis præ-
sensione inuadens, commonstrant.

X X II.

Eam verò quæ ab ore ventriculi consortij lege oritur,
consignant: oculorum suffusiones, ventriculi morsus, do-
lor, nausea, distentio, inedia difficilis tollerantia, & quan-
doq; animi defectiones. Liberatur hij ab accessione vomitu
aliàs pituitoso, aliàs bilioso, aliàs mixto, &c.

X X III.

Si ob Hypochondria malè affecta: Si ab Epate, Liene,
Vtero, vermibus, semine corrupto, &c. malum istud tra-
xerit originẽ, ex proprijs signis idipsum colligere difficile
nõ erit, cum unaquæq; pars pprias suæ tum valetudinis,
tum ægritudinis notas exhibeat: Sin à parte aliqua ex-
terna, manu, pede, &c. ex patientis relatione constabit.

X X IV.

Sic Humorũ quoq; peccantiũ, pituitæ, bilis, Melan-
choliæ: sic quæ congenita, quæ post contracta sit Epile-
psia: signa propria certò monstrabunt.

X X V.

Προγινώσκοντα quoq; signa valdè sunt necessaria, ut quid
Medico faciendum sit, elucescat: desperatis etenim manus
Medicæ adhibere Hippocrates prohibet, nè diffamentur
remedia, quæ quãplurimis salutis fuere. Quib. verò aliquid
adhuc spei superest, artis nostræ p̄sidijs nè derelinquamus.

XXVI.

In omni igitur Epilepsia quantò paroxysmi sunt vehementiores, longiores, crebriores, tantò sunt deteriores: & nisi statim iugulent, grauissimū & incurabile malum longo tempore ea affecti circumferunt.

XXVII.

Præterea omnis quæ à Capite trahit originem, periculosior longè est ea, quæ ab alijs partib. Item desperata res est, ubi nullum partis, in qua caussa delitescat, et unde tam seua pdeant symptomata, signum certum inuenire licet.

XXIX.

Et licet Epilepsia imprimis perniciosa sit & lethalis ut plurimum pueris, quos etiam propter paroxysmorū vehementiam intra quartum vel septimum diem quandoq; iugulare solet: eorum tamen plurimi si superuiuant, etatis permutatione, ut puellæ mensium eruptione, liberantur.

XXIX.

Sic ea quoq; Epilepsia, quæ altas iam egit radices: quæ uel hereditaria est: quæ uis exstirpari difficilimè possint, aut etiã incurabiles prorsus credantur: semper tamè ad debellandum, pfligandumq; hostē tam atrocissimū neruos intendamus, cum plurimos, DEI benignitate, ac nostris qualibuscunq; auxilijs, aut penitus liberatos esse, aut saltem paroxysmorum vehementiam ac frequentiam mitigatam fuisse, testis sit experientia.

XXX.

Ut plurimum verò Epileptici fiunt Melancholici, & Melancholici econtrà fiunt Epileptici.

A 5 Ad

XXXI.

Ad curationē, quæ vel $\pi\pi\phi\lambda\alpha\zeta\iota\varsigma$ & p̄seruatoria est:
vel $\theta\epsilon\acute{\alpha}\gamma\pi\epsilon\iota\alpha$, & ipsi paroxysmo debetur, nūc accedendū.

XXXII.

Velut aut̄ in omnib. morbis curandis vel p̄cauendis,
tribus potissimū instrumentis Medici utuntur: sic in hoc
quoq; malo tūm p̄cauendo, tūm curādo ¹ Diētā. ² Phar-
maciam. ³ Chirurgicas operationes, saltem attingemus,
idq; quān possūmus breuissimē.

XXXIII.

Ad diētā quod attinet, cūm diuersissima à p̄stātissimis
viris causse & statuātur, et praxi quotidiana obseruētur,
quæ tam horrēda mala inducere possunt: Meritō p̄ diuer-
sitate earundē omnis quoq; in sex reb. nō naturalibus ra-
tio & administratio diuersa erit. Quod tamē boni Medici
iudicio, cui & titulo & re ipsa, salua cum conscientia, boni
Medici nomē & obtinere & tueri religio est, tutō cōmit-
ti possunt & debent, nec certus hīc modus aut ratio in ge-
nere, q̄ omnib. competere possit, p̄scribere possibile est,
cūm nō homo tantūm, sed quisq; hominū curari debeat.

XXXIV.

Et ut cōcoctionis, sic quoq; purgationis gradus esse de-
bent: quare ad p̄parātia prius nostra sit aptata intētio.
Ea aut̄ per æquē, ac quæ in diēta p̄ causse morbificæ di-
uersitate obseruanda diximus, diuersa sint oportet. Saltē
hoc obseruetur, ut semper tam p̄parantib. quān euacuan-
tib. ea, quæ & pprietate & qualitate manifesta, siue ad-
sumta, siue adplicata tātūm, huic malo resistere credūtur,
velut sunt: Craniū humanū, Smaragdus, Cornu cerui, un-
gula Alcis, p̄onia, ruta, &c. addātur. Hinc

XXXV.

Hinc ad euacuantia remedia transeundū est, in quorum tecarsi Medico nihil certi p̄scribi potest aut debet: ille enim optimē iuxta affectus & circumstantiarum exigentiam vera arte & iudicio certo, quæ necessaria & utilia sunt, p̄scribere poterit.

XXXVI.

Materia à Capite auertenda postmodū erit phlebotomia, Cucurbitulis, Hemorrhoidum apertione, Chysteribus, suppositorijs acrioribus, frictionibus, ligaturis, masticatorijs: tandem etiam cauterijs tum actualibus, tum potēcialibus, si p̄cesserint leuiora, nimirū Dropaces, sinapismi, &c. nec multū iuuerint. quorū tamen omniū, rectā administrationem & usum recta ratio gubernabit.

XXXVII.

Quæ Cerebrū ipsum roborare, concoctionē adiuuare, natiuū ventriculi, Epatis, &c. calorē confirmare, humores prauos, si qui relictī fuerint, resoluerē & absumere, in primis verò malignitati, quæ ut plurimū in hoc malo tyrannidē exercet, resistere possunt, exhibenda quoq; erūt; velut p̄ alijs cōmendantur: Theriaca, Mithridatiū, diamoschu dulce, diapliris, &c. pulueres, Cōdita, Electuaria, a quæ cōposita, etc. Siue p̄ se sola, siue cū alijs et quidē ijs q̄ à p̄prietate hūc morbū curāt, remista. Vsus itē ligni Guaiaci, & zarzæ Parillie, radic. Chynæ, etc. plurimū iuuare pōt.

XXXIX.

Quæ exterius adplicata, Cerebrū roborare possunt, varia quoq; sunt: Cucupha, Embrocha, aut lotiones capitis, Fetus cum spongia, &c. q̄, breuitati studētes, omittimus.

Si

XXXIX.

Si Epilepsia vitio alicuius partis cum cerebro conjunctum habentis, contigerit, illius membri affectus, secundum quod exegerit, curandus erit.

XL.

Si ab aliqua parte subiecta per consensum, elato ad Cerebrum vapore, istud malum oriatur: strictioribus ligaturis, vaporibus viam intercludentibus, succurrere: dehinc vesicatione & ulcere in ea parte excitatis, materiam evacuare possumus, &c.

XLI.

Tempore vero paroxysmi, unicam Medicus intentionem habet, releuationem videlicet a paroxysmo, quod fit diuertendo a Cerebro humores & vapores quicumque illi fuerint, sternutatorijs, cauterijs: item, quae discutiendi vim habent, exhibitis, quorum magnus est numerus. Remoueantur vero omnia, quae vaporosa sunt, item quae a proprietate malum istud excitare possunt, &c.

XLII.

Περίσπυλα & seu amuleta & τέλαρα, ut non omnino improbamus: sic quoque non multum probamus. Plus siquidem superstitionis, quam utilitatis obtinent.

XLIII.

Velut eos quoque, qui tantis laudibus sua ex sanguine humano, &c. parata remedia efferunt, ac tantis virtutibus dotata praedicant, laudare non possumus, & diabolica figmenta potius esse credimus.

μόνον τῷ Θεῷ δόξα.

FINIS.